

O b s a h

Úvodní slovo	9
--------------------	---

ČÁST PRVÁ : PODSTATA ŘÍZENÍ

<u>Kapitola I. : CELKOVÉ POJETÍ ŘÍZENÍ HOSPODÁŘSKÝCH SYSTÉMŮ</u> <u>V SOCIALISMU, PŘEDMĚT A METODY JEHO TEORIE ...</u>	14
---	----

1 <u>Celkové pojetí řízení hospodářských systémů v socialismu ..</u>	14
1.1 Pojem řízení hospodářských systémů v socialismu	14
1.2 Řízení jako složka procesu realizace přírodně technických a společenských vztahů	23
1.2.1 Řízení jako složka realizace přírodně technických vztahů (23)	
1.2.2 Řízení jako složka realizace společenských vztahů (24)	
2 <u>Předmět teorie řízení hospodářských systémů v socialismu ..</u>	26
2.1 Systém věd zkoumajících řízení socialistického hospodářství	26
2.2 Předmět teorie řízení hospodářských systémů v socialismu	26
2.3 Metody teorie řízení hospodářských systémů v socialismu jako vědní disciplíny	30
2.3.1 Obecné metody zkoumání (30)	
2.3.2 Metody jiných věd používané teorií řízení jako vědní disciplínou (33)	
2.3.3 Specifické metody teorie řízení jako vědní disciplíny (33)	
2.4 Budoucnost teorie řízení hospodářských systémů v socialismu	34
2.5 Teorie řízení hospodářských systémů v socialismu jako vědní disciplína a jako učební předmět	35

<u>Kapitola II. : VÝVOJ TEORIE ŘÍZENÍ HOSPODÁŘSKÝCH SYSTÉMŮ</u> <u>V SOCIALISMU .....</u>	36
--	----

1 <u>Vývoj teorie řízení v SSSR .....</u>	36
2 <u>Vývoj teorie řízení v ČSSR .....</u>	43
3 <u>Vývoj teorie řízení v ostatních socialistických zemích ....</u>	47

<u>Kapitola III. : SUBJEKT A OBJEKT ŘÍZENÍ HOSPODÁŘSKÝCH</u> <u>SYSTÉMŮ V SOCIALISMU .....</u>	49
---	----

1	<u>Řídící subjekt</u>	49
2	<u>Řízený objekt</u>	53
3	<u>Vztah řídicího subjektu a řízeného objektu</u>	54
<u>Kapitola IV. : STRUKTURA A FUNKCE ŘÍZENÍ</u>		56
1	<u>Význam správného pojetí struktury řízení a jeho funkcí</u>	56
2	<u>Struktura řízení</u>	57
2.1	Základní východiska pro určení struktury řízení	57
2.2	Mechanismus řídicího procesu jako specifického působení řídicího subjektu na řízený objekt	60
2.2.1	Řízení jako rozhodovací proces (60)	
2.2.2	Řízení jako ovlivňovací proces (62)	
2.2.3	Řízení jako kontrolní proces (65)	
2.2.4	Vnitřní jednota rozhodovacího, ovlivňovacího a kontrolního procesu (66)	
2.3	Druhy řídicího procesu jako specifického působení řídicího subjektu na řízený objekt v závislosti na různých cílech tohoto působení	67
2.3.1	Organizování v hospodářských systémech (67)	
2.3.2	Řízení procesů v hospodářských systémech (69)	
2.3.3	Řízení rozvoje osobnosti pracovníků a kolektivu pracujících v hospodářských systémech (70)	
2.3.4	Vnitřní jednota a integrace jednotlivých druhů řídicího procesu v celkový řídicí proces (71)	
3	<u>Funkce řízení</u>	73
3.1	Základní východiska pro určování funkcí řízení	73
3.2	Celková funkce řízení a její vnitřní struktura	74
<u>Kapitola V. : ZÁKONITOSTI, PRINCIPY, METODY A TECHNIKA ŘÍZENÍ..</u>		80
1	<u>Zákonitosti řízení</u>	80
2	<u>Principy řízení</u>	82
2.1	Princip komplexnosti	83
2.2	Princip jednoty politického a hospodářského přístupu	83
2.3	Princip demokratického centralismu	84
2.4	Princip kolegiálnosti a jediného odpovědného vedoucího ..	86
2.5	Princip jednoty hmotného a morálního stimlování	86
2.6	Princip objektivnosti a konkrétnosti	87
2.7	Princip hlavního článku	88
2.8	Územně odvětvový princip	89
2.9	Princip efektivnosti	89
3	<u>Metody řízení</u>	90
4	<u>Technika řízení</u>	94

ČÁST DRUHÁ : ROZBOR OBECNÝCH RYSŮ ŘÍZENÍ
HOSPODÁŘSKÝCH SYSTÉMŮ

O d d í l A : Rozbor mechanismu řídicího procesu

Kapitola VI. :	<u>ŘÍZENÍ JAKO INFORMAČNÍ PROCES</u>	99
1	<u>Pojetí řízení jako informačního procesu</u>	99
2	<u>Pojem, druhy a kvalita informací z hlediska řízení</u>	99
	2.1 Pojem informace	99
	2.2 Základní druhy informací pro řízení	100
	2.3 Kvalita informací z hlediska řízení	102
3	<u>Struktura informačního procesu</u>	103
	3.1 Pojetí a fáze informačního procesu	103
	3.2 Technologie informací	104
4	<u>Komunikační proces jako složka informačního procesu</u>	105
	4.1 Pojem a funkce komunikačního procesu	105
	4.2 Formy komunikačního procesu	107
	4.3 Struktury komunikační sítě	108
5	<u>Řízení a informační systém</u>	109
	5.1 Integrované a automatizované systémy řízení	109
	5.2 Heuristické informační systémy	111
Kapitola VII. :	<u>ROZHODOVACÍ PROCES</u>	112
1	<u>Rozhodovací situace</u>	112
2	<u>Subjekt rozhodovacího procesu a jeho činnost</u>	112
3	<u>Fáze rozhodovacího procesu</u>	113
4	<u>Základní druhy rozhodování a rozhodovacích procesů</u>	116
	4.1 Typologie rozhodování a rozhodovacích procesů	116
	4.2 Charakteristiky hlavních typů rozhodování	118
	4.2.1 Intuitivní a analytický přístup (118)	
	4.2.2 Strategické a taktické rozhodování (119)	
	4.2.3 Rozhodování s různým časovým horizontem (119)	
	4.2.4 Rozhodování z hlediska časového vztahu rozhodnutí k vývoji řízeného objektu (120)	
5	<u>Formálně logické postupy v rozhodování</u>	120
	5.1 Podstata formálně logických postupů v rozhodování	120
	5.2 Riziko při rozhodování	121
	5.2.1 Rozhodování za jistoty (121)	
	5.2.2 Rozhodování za podmínek rizika (122)	
	5.2.3 Rozhodování za nejistoty (122)	
6	<u>Charakteristiky některých metod rozhodování</u>	123
	6.1 Operační analýza	123
	6.2 Teorie her	123
	6.3 Simulační modely	124

6.4	Heuristické modely	124
6.5	Jednoduché metody rozhodování	126
<u>Kapitola VIII. : OVLIVŇOVACÍ PROCES</u>		127
1	<u>Základní teoretické otázky ovlivňovacího procesu</u>	127
1.1	Podstata ovlivňovacího procesu	127
1.2	Směry ovlivňovacího procesu	128
1.3	Vyústění ovlivňovacího procesu	129
1.4	Předpoklady vzniku a fungování ovlivňovacího procesu ...	131
1.5	Stránky ovlivňovacího procesu	132
1.6	Druhy ovlivňovacího procesu z hlediska rozsahu ovlivňovaného objektu	133
1.7	Vztah ovlivňovacího procesu k ostatním složkám řídícího procesu	134
1.8	Význam ovlivňovacího procesu	134
2	<u>Ovlivňovací proces v řídicí praxi</u>	135
2.1	Praktické nástroje ovlivňování	135
2.2	Seznámení řízeného objektu s rozhodnutím řídícího subjektu	135
2.3	Podněty k práci zabezpečující provedení rozhodnutí	137
2.4	Účast pracujících na řízení	139
2.5	Technika vedení lidí	141
<u>Kapitola IX. : KONTROLNÍ PROCES</u>		143
1	<u>Podstata a funkce kontroly v řízení</u>	143
2	<u>Fáze kontrolního procesu</u>	145
3	<u>Objekty kontroly</u>	148
4	<u>Organizace a nástroje kontroly</u>	149
5	<u>Druhy kontroly řízeného objektu</u>	152
6	<u>Souvislosti kontroly se složkami mechanismu řídícího procesu</u>	156
6.1	Souvislost kontrolního procesu s rozhodovacím procesem	156
6.2	Souvislosti kontrolního procesu s ovlivňováním aktivity lidí	159
7	<u>Kontrola fungování kontrolního systému</u>	160
O d d í l B : Druhy řídicího procesu		
<u>Kapitola X. : ORGANIZOVÁNÍ V HOSPODÁŘSKÉM SYSTÉMU</u>		162
1	<u>Organizování</u>	162
2	<u>Organizace jako výsledek organizování</u>	165

2.1	Organizace jako způsob relativně trvalého uspořádání prvků	165
2.2	Organizace jako instituce	165
2.3	Systémové členění organizace	166
3	<u>Organizace formálních procesů v řídicím systému</u>	170
3.1	Procesy v řídicím systému	170
3.2	Organizování rutinních procesů	171
3.3	Přiřazování procesů útvarům	173
3.4	Základní způsoby přiřazování	174
3.5	Teoretické a praktické problémy vztahů procesů a útvarů	178
4	<u>Vertikální struktura útvarů</u>	179
4.1	Demokratický centralismus, centralizace a decentralizace	182
4.2	Typy vertikálních struktur.....	184
5	<u>Sociální systém organizace</u>	190
6	<u>Výběr, rozmístování a uvolňování pracovníků v organizaci</u> ..	196
6.1	Výběr a rozmístování pracovníků	196
6.1.1	Výběr potřebných pracovníků (196)	
6.1.2	Přijímání a adaptace nových pracovníků (197)	
6.1.3	Přemístování pracovníků v hospodářské organizaci (198)	
6.2	Uvolňování pracovníků z hospodářské organizace	199
7	<u>Postupy při formálním organizování v hospodářské praxi</u>	200
7.1	Organizátorský rozhodovací proces	200
7.2	Ovlivňování v organizátorské práci	201
7.3	Kontrola při organizování	202
 <u>Kapitola XI. : ŘÍZENÍ PROCESŮ V HOSPODÁŘSKÝCH SYSTÉMECH</u>		204
1	<u>Pojem procesu</u>	204
2	<u>Základní druhy procesů v hospodářských systémech</u>	204
3	<u>Rozhodování o procesech v hospodářských systémech</u>	205
3.1	Plánování procesů v hospodářských systémech	205
3.1.1	Podstata plánování a jeho funkce v řízení (205)	
3.1.2	Základní principy plánování (207)	
3.1.3	Podmínky a předpoklady účinného plánování (208)	
3.1.4	Průběh plánovacího procesu (209)	
3.1.5	Hlavní druhy plánů (211)	
3.1.6	Organizace plánovací činnosti (213)	
3.1.7	Normativní základna plánování (214)	
3.2	Operativní rozhodování o procesech	216
3.2.1	Dotváření úkolů daných plánem (216)	
3.2.2	Regulování řízeného procesu (216)	
3.3	Rozhodování po ukončení řízené transformace	217
4	<u>Ovlivňovací proces v řízení procesů v hospodářských systémech</u>	217
5	<u>Kontrola procesů v hospodářských systémech</u>	218

<u>Kapitola XII. : ŘÍZENÍ ROZVOJE OSOBNOSTI PRACOVNÍKŮ A</u>	
<u>PRACOVNÍCH KOLEKTIVŮ V HOSPODÁŘSKÝCH</u>	
<u>SYSTÉMECH</u>	
	220
1	<u>Faktory a kritéria rozvoje osobnosti pracovníků</u> .....
	220
2	<u>Pojem a funkce řízení rozvoje osobnosti pracovníků</u> .....
	223
3	<u>Předpoklady a řízení rozvoje osobnosti pracovníků</u> .....
	225
3.1	Poznávání osobnosti pracovníků .....
	225
3.2	Poznávání nároků a požadavků práce na člověka .....
	226
3.3	Poznávání požadavků na osobnost pracovníků vyplýva- jících z dalšího rozvoje společnosti .....
	226
3.4	Vytváření programů rozvoje osobnosti pracovníků .....
	226
3.5	Ovlivňování rozvoje osobnosti pracovníků .....
	227
3.6	Kontrola a hodnocení výsledků a celého procesu rozvoje osobnosti .....
	229
4	<u>Řízení rozvoje kolektivu pracujících</u> .....
	230
5	<u>Souvislosti řízení rozvoje osobnosti pracovníků a sociálního rozvoje kolektivů s ostatními druhy řídícího procesu</u> .....
	231

P o z n á m k a :

Další části a kapitoly jsou obsaženy ve druhém svazku studijního textu :

Část třetí : Rozbor specifických rysů řízení hospodářských systémů v socialismu v závislosti na stupni a objektu řízení

Část čtvrtá: Celkový systém řízení socialistického hospodářství a jeho fungování

Část pátá : Buržoasní teorie řízení

Seznam použité a doporučené literatury je rovněž uveden ve druhém svazku.